

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Dredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v soboto, dne 12. avgusta 1933.

Štev. 91.

Socializacija trgovine

Doživljamo polom neomejenega gospodarskega liberalizma in doživljamo v še večji meri polom gospodarskega socializma, kakor kaže s posebno prepričljivo silo primer Rusije, kjer je socializacija izvedena do zadnjih konsekvenc. Vse te žalostne izkušnje pa nekatere kar ne morejo izučiti in slej ko prej se navdušujejo za socializacijo celo tam, kjer je ta najbolj očitno napačna. A je že stara stvar, da je za nekatere ljudi trmoglavost najvišji politični adut in da mislijo, da morajo to, kar so si ubili v glavo, izvesti, pa naj se zgodi karkoli.

Tako mislijo nekateri teh ljudi, da ni večje gospodarske modrosti, kakor če se izvede tudi socializacija trgovine. Ti ljudje se udajajo naivni misli, da bodo s popolno izločitvijo vseh posredovalcev dvignili zaslužek kmetovalca, obenem pa pocenili to blago za konzumenta. V resnici pa je popolna izločitev posredovalca sploh nemogoča, ker nekaj posredovalcev med producentom in konzumentom mora na vsak način ostati. Ne more biti vendar vsak kmet, ki je lesni producent, tudi že lesni trgovec, ki bo direktno dobavljal les onemu konzumentu, ki dejansko uporabi njegov les. Še manj pa je mogoča direktna dobava brez vsakih posredovalcev pri deželni pridelki, ko se vagonске pošiljke razdele tudi na deset tisoč raznih konzumentov.

Brez posredovalcev torej ne gre in to na vse zadnje morajo priznati tudi najbolj goreči zagovorniki socializacije trgovine. Zato pa hočejo izvesti socializacijo trgovine na ta način, da ali monopolizirajo vso trgovino v državnih rokah, kakor se je to zgodilo v Rusiji, ali pa hočejo z velikimi organizacijami konzumentov in producentov izločiti kot posredovalca trgovca in mesto njega postaviti kot posredovalca samo organizacije producentov in konzumentov. Monopolizacija trgovine v državnih rokah se ni obnesla in edini dobiček, ki ga ima ruski državljani od podržavljenja trgovine, je ta, da ne more on izbirati blaga, da mora plačati vsako ceno, ki se od njega zahteva in da je na vsem trgu zavlado naravnost obupno pomanjkanje blaga. Zato tudi kljub vsem drakoničnim kaznim zasebna trgovina le ni prenehala in hočeš nočeš so morali celo sovjeti dostikrat trpeti to »črno« zasebno trgovino.

Po teh obupno žalostnih izkušnjah s podržavljenjem trgovine se tudi najbolj fanatični pristaši socializacije trgovine navdušujejo le še za drugi način socializacije, da smejo namreč posredovati med producenti in konzumentom le organizacije producentov in konzumentov. Svojo zahtevo utemeljujejo s tem, da se bo z izločitvijo trgovca prihranil konzumentu in producentu tudi ves zaslužek trgovca in da bo zato dobil kmetovalec za svoje blago več, čeprav bo konzument plačeval manj. To mnenje pa je velikanske zmeta, kajti tudi organizacije producentov in konzumentov ne morejo vršiti posredovanja zastopj. Tudi te organizacije morajo nekaj zaslužiti, če hočejo kriti svoje stroške ali pa napovedati konkurz. Mesto trgovca bodo torej zaslužile organizacije, mesto človeka, ki se ves posveti svojemu poslu, bodo delali nastavljenici organizacij, ki zahtevajo za vsako naduro posebno plačilo. Posredovalno delo med producentom in konzumentom se bo torej birokratiziralo in mesto podjetnika bo vršil ta posel birokrat. Treba biti že zelo lahkovernega srca, če kdo misli, da birokracija posel poceni. Še vedno je vsaka birokracija vsak posel podražila in podražila ga je tem bolj, čim bolj je bil ta posel kompliciran. Prav neverjetno pa se podraži posel, kadar gre za denar, ko požre kontrola nad poslovanjem ogromne vsote. Zato se tudi vidi, da niso mogle organizacije producentov in konzumentov nikdar konkurirati s trgovci, ker so bile vedno

dražje od trgovca, ker je bilo tudi njih poslovanje dražje. Zato bi tudi vse te konzumne in nabavljalne zadruge že davno propadle, če se jih ne bi skušalo umetno ohraniti pri življenju z raznimi privilegiji. Dale so se jim davčne olajšave, ker te še niso zadostovale, so se jim dali še novi privilegiji in le s temi privilegiji so mogle te organizacije konzumentov živeti. Ti privilegiji pa dejansko niso nič drugega ko obremenitev državne blagajne. Kajti vsak privilegij je zmanjšal državni dohodek, vsak tak izpadek na denarju je morala vlada nadomestiti z drugim dohodkom in tako je morala vsa država prispevati, da so se na umeten način vzdrževale organizacije, ki same niso imele dovolj življenjske sile. Ali pa ima smisel umetno ohranjati to, kar samo od sebe ne more živeti!

Druga slaba plat teh privilegijev pa je bila, da so se z njimi uničevale zdrave gospodarske eksistence. In to eksistence iz enega zdravega srednjega stanu, ki je za harmoničen razvoj naroda in za njegov

kulturni napredek tako velikanske važnosti.

V vsakem oziru le negativne rezultate je dala in mogla dati socializacija trgovine. Razen seveda, če kdo smatra za napredek, da je vsa produkcija v rokah nadmočnih kartelov, do česar mora nujno privedi do zadnje konsekvence izvedena organizacija producentov, in na drugi strani zbirokratizirane organizacije konzumentov, v katerih pa pripada odločujoča beseda vsled obveznosti in komplicitnosti poslov samo vodilnim uradnikom, dočim ima konzument le to pravico, da plača predpisano ceno in glasuje za predložene mu kandidatske liste.

Nič drugega ne more dati socializacija trgovine, ko da pritisne producenta in konzumenta med dva gospodarska kolosa, ki neusmiljeno diktirata ceno in kakovost blaga, konzumentu ko producentu pa jemlje vsako svobodo, ker sta ga čisto zasuznila pod svojo voljo. In diktat teh dveh kolosov naj bo cilj, zaradi katerega naj se izvede socializacija trgovine?

Resolucija zagrebske konference zbornic Jugoslavije

Splošna načela

Zastopniki gospodarskih zbornic in važnejših gospodarskih organizacij Jugoslavije so na svoji konferenci z dne 8. in 9. avgusta v Zagrebu soglasno sprejeli to resolucijo:

Po neuspehu, oziroma odgoditvi londonske konference nastaja neodložljiva potreba, da vsaka država sama za sebe išče z najbolj energičnimi ukrepi, pa čeprav le trenutni izhod iz težkoč, v katerih se nahaja njeno narodno gospodarstvo.

V zvezi s splošno gospodarsko depresijo se nahaja naše narodno gospodarstvo tako v svoji celoti ko v svojih delih v resnem stanju. Bližnja bodočnost grozi, da se to stanje še poslabša. Ne sme se več izgubljati časa.

Predvsem je treba do skrajnosti spoštovati načelo zasebne lastnine, njene nedotakljivosti in svobodnega razpolaganja z njo. S tem v zvezi je tudi načelo, da se mora svojim obveznostim odgovarjati. Brez nedotakljivosti zasebne lastnine in popolne pravne sigurnosti z njenim svobodnim razpolaganjem ni napredka, a tudi ne obstanka zasebnega gospodarstva.

Nadalje je treba strogo spoštovati načelo, da je narodno gospodarstvo celota in da so interesi te celote nad interesi njenih posameznih delov. Ne sme se zato pomagati enemu delu na škodo celote. Kakor zavisi blagostanje in prosperiranje celote od stanja njenih delov, ravno tako in še bolj je pravilno pojmovanje in trajen interes delov v harmoniji in procvitanju celote. Zato je vsaka akcija, ki hoče zaščititi posamezne panoge gospodarstva, a pri tem ne vpošteva interesov narodnega gospodarstva, škodljiva za gospodarstvo in preje ali kasneje tudi za ono panogo, za katero je namenjena. Primera z žitnim režimom in z zakonom o zaščiti kmeta nudi v tem pogledu dovolj žalosten dokaz.

Nadaljnje načelo, ki ga je treba enako strogo spoštovati, je načelo, da so drž. interesi najtesneje zvezani z interesi nar. gospodarstva. V isti meri, v kateri zavisi procvitanje narodnega gospodarstva od stanja v državi, v isti meri, če ne še bolj, zavisi tudi prosperiteta države od procvitanja narodnega gospodarstva. Potrebno je, da se ta očitna resnica, ta aksiom v bodoče bolj vpošteva, kakor dosedaj. Mislimo pri tem v prvi vrsti na davčno obremenitev narodnega gospodarstva. Nesporno je, da pomeni narodno gospodarstvo eden glavnih in najbolj sigurnih virov državnih dohodkov. Upravičeno je zato, da služi narodno gospodarstvo, zlasti v današnjem težkem in resnem času državnim financam do skrajnih mej možnosti. Toda vsako prekoračenje teh mej in vsako fikalno izkoriščanje

narodnega gospodarstva v obsegu, ki presega njeno moč, pomeni njeno oslabitev in v nadaljnjem poteku njeno uničenje. Oslabljenje narodnega gospodarstva vodi pa nezogibno tudi do oslabljenja gospodarske in finančne moči države same.

Prav tako je ne samo v interesu narodnega gospodarstva, temveč tudi države, da se akcija in predlogi naših gospodarskih organizacij in zbornic sprejmejo s strani države s popolnim zaupanjem in da se uvažujejo pri reševanju gospodarskih vprašanj. Zakonodajalec je z ustvaritvijo naših gospodarskih zbornic in obveznih združenj privrednikov hotel v prvi vrsti omogočiti državni upravi, da pri reševanju problemov gospodarske politike zasliši in posluša mnenje merodajnih gospodarskih zastopnikov. Zato zastopniki vseh gospodarskih panog našega gospodarstva s obžalovanjem konstatirajo, da se njih predlogi ne uvažujejo in pri tem apelirajo na vse odločujoče kroge, da se tretirajo gospodarske zbornice in združenja privrednikov kot z zakonom postavljeni svetovalci državnih in samoupravnih oblasti in da se njih predlogi in njih sodelovanje sprejmejo s popolnim zaupanjem.

Poleg teh splošnih opozoril pa je konferenca sprejela še te sklepe:

Obrestno mero treba znižati

I. Višina današnje obrestne mere onemogoča uspešno gospodarsko delo. Zato je znižanje obrestne mere splošna zahteva gospodarstva. V ta namen je potrebno, da Narodna banka zniža svojo eskontno in lombardno obrestno mero, ker je sedanja v višini 7 in pol, odnosno 9% previsoka in ne odgovarja današnjim gospodarskim razmeram ter onemogoča rentabilnost poslovanja. Tudi državni in pooblašteni denarni zavodi morajo znižati svojo obrestno mero (aktivno in pasivno) in sicer v tej meri, da bo znatno nižja od najnižje mere zasebnih zavodov. To zlasti velja za obrestno mero na vloge.

Konferenca smatra, da so vsi ti ukrepi nujno potrebni zlasti vsled tega, ker narodno gospodarstvo v današnjem položaju ne vrže niti toliko, kolikor znašajo sedanji obrestni stroški.

Potrebna je revizija zakona o zaščiti kmeta

II. Glede zakona o zaščiti kmeta zahteva konferenca, da se to vprašanje definitivno reši in konstatira, da je ta zakon v svoji sedanji obliki kmeta popolnoma izključil iz kreditnega poslovanja in s tem v prvi vrsti zadel ravno kmeta. Konferenca zahteva, da se ta zakon iz temelja revidira in sicer tako v pogledu subjekta ko objekta zaščite. Majhne zadolžitve (do 30%) ne

potrebujejo nobene zaščite kakor tudi ne kmetška posestva, ki niso v celoti prezdolžena. Za druge zadolžene kmetške nepremičnine je treba izvršiti razdolžitev v najbolj tesnem sodelovanju javnopравниh denarnih ustanov. V kolikor bi se izvedlo razdolžitev kmeta s konverzijo dolgov, se to ne sme izvesti le na breme upnikov. Poleg tega se mora ta revizija izvesti tako, da se zaščite ne morejo poslužiti nekompetentni. Končno pa je treba upoštevati in določiti odgovarjajoče ukrepe tudi za zaščito onih privrednikov, ki bi bili od revizije zakona o zaščiti kmeta direktno prizadeti.

Uredba o posredovalnem postopanju

ni pokazala nobenih pozitivnih rezultatov v vrstah onih, za katere je bila izdana, temveč je dala povoda za mnoge zlorabe. Zato je potrebno, da se istočasno ko zak. o zaščiti kmeta revidira, pri čemer je treba vpoštevati, da so trgovina, obrt in industrija ozko zvezane s kmetom potrošnikom.

Pri tem konferenca zlasti naglašja, da mora biti med likvidacijo zakona o zaščiti kmeta in uredbo o posredovalnem postopanju junktim, da se ne bi dogodilo, da bi bil z revizijo zaščiten zopet samo en stan.

Glede zaščite bank po § 5 in čl. 6 zakona o zaščiti kmeta, odnosno zakona o podaljšanju tega zakona, je konferenca mnenja, da treba na podlagi teh zakonskih predpisov izdane uredbe modificirati v tem smislu, da bodo določale definitivno in sistematično ureditev stanja denarnih zavodov in da jim bo tako omogočeno polagoma preiti v normalno poslovanje s ciljem poživljenja kreditne delavnosti.

Industrijske kredite treba spremeniti v kratkoročne

III. Konferenca obenem osvaja svoječasno podane predloge Industrijske zbornice v Beogradu, s katerimi se zahteva pretvoritev kratkoročnih industrijskih kreditov v dolgoročne in sicer s posredovanjem Državne hipotekarne, oziroma Narodne banke ali katere druge v to določene ustanove, ki bi skrbela za nadaljnje zaganjanje industrije s obratnim kapitalom. Na isti način je treba omogočiti podjetjem tudi drugih gospodarskih panog, da morejo konvertirati svoje kratkoročne obveze v dolgoročne.

Javne izdatke treba znižati

IV. Konferenca zahteva, da kr. vlada radikalno zniža državne in samoupravne proračune, da se s tem omogoči tako potrebna redukcija javnih bremen, ki danes konzumirajo mnogim gospodarskim podjetjem od 60 do 70 odstotkov vseh dohodkov. Varčevanje pa je treba izvesti racionalno, da ta ne zadene produktivne izdatke. V prvi vrsti pa je treba izvesti upravno reformo v smislu že od predsednika vlade napovedane široke dekoncentracije uprave, da bi se že enkrat poenostavil upravni aparat in upravno postopanje.

Gospodarski svet se mora sklicati

Za konkretno in podrobno razpravljanje vseh teh in drugih važnih gospodarskih vprašanj je v prvi vrsti poklican gospodarski svet, kot vrhovni zastopnik vsega narodnega gospodarstva. Konferenca smatra, da je neobhodno potrebno, da se gospodarski svet skliče čim preje in to tem bolj, ker je že davno z zakonom določen rok prekoračen, gospodarski položaj pa imperativno zahteva, da prične kr. vlada reševati pereča gospodarska vprašanja v najbolj tesnem sodelovanju s tem vrhovnim gospodarskim organom.

Če se bodo ti predlogi uvaževali, potem se bo v kratkem času zopet poživelo naše narodno gospodarstvo. S tem bo ustvarjena tudi podlaga za nove posle. S premišljenim gospodarskim načrtom in dobro zunanjo trgovinsko politiko, z izenačenjem naše zakonodaje in enako strogo uporabo zakonskih predpisov v vsej državi se bo tudi povrnilo zaupanje v napredek gospodarstva.

Da petkrat povečana zgradarina

Vsi vemo, in tudi davčna uprava ve to, da so se splošne gospodarske razmere poslabšale in da se naprej pada narodni dohodek. Vsi vemo nadalje, da so vsled dolgotrajnosti krize in neposlovanja denarnih zavodov rezerve ljudi izčrpane in da je zato plačilna sposobnost prebivalstva zelo zmanjšana. Neizogibna posledica vsega tega je, da morejo ljudje le še s skrajnim naporom plačevati davke, da pa je čisto izključeno, da bi mogli plačevati še višje davke. A ta nemogočnost se od njih zahteva in vsled odredbe nekega višjega davčnega uradnika se je pri nas povečala zgradarina v naravnost neverjetni višini. Ljudje, ki so plačevali lani 2-3000 zgradarine, tem je predpisana letos v višini 8-12 tisoč, nekaterim pa je bila zgradarina predpisana celo v petkratni višini.

Naravno je, da je vsled tega nastalo veliko razburjenje med ljudmi, ki ne morejo razumeti, kako se je mogla letos namerjati tako zelo povečati zgradarina, ko pa velja letos čisto isti zakon, s katerim se predpisuje zgradarina, ko lani. Če je zakon isti, mora biti tudi razred davkov isti, pravi pravni čut ljudstva in ni mogoče reči, da bi bil ta pravni čut napaden. Narobe! Vsi vemo, da najemnine padajo, ne pa rastejo in da bi zato morali biti predpisi zgradarine manjši, ko pa so bili lani.

Druga velika napaka, ki se je izvršila pri tem silnem povišanju zgradarine, je ta, da se je odmerila višja zgradarina brez predhodne razprave v davčnem odboru. Davčne odbore je postavil zakonodalec iznad vse tehtnega razloga, da imajo ljudje več zaupanja v pravilno odmero davkov, ker vedo, da so z davčnim odborom njih interesi zaščiteni, ker more davčni odbor preprečiti, da bi se davek krivično odmerjal. Davčni odbori so zato najboljšo sredstvo za davčno moralo in zato izpodkopuje davčno moralo, kdor ne upošteva davčnih odborov in brez njih odmerja davke.

Tretja velika napaka, ki se je zgodila pri tem silnem povečanju zgradarine, je ta, da se ni povečala vsem posestnikom enakomerno. Nekaterim se je povečala le enkratno, drugim pa dva do petkratno. Ni se čuditi, če se ljudje sprašujejo, zakaj je bila temu bolj, drugim pa manj povišana. Vsa-

ka neenakost boli, ker se občuti vedno kot krivica. V najvišjem državnem interesu pa je, da davkoplačevalec tudi pri najbolj nepeti davčni službi nima nikdar občutka, da se je njemu osebno napravila krivica, temveč da plača samo tisto, kar mora plačati vsak.

Povišanje zgradarine v tej neverjetni višini pa ima še druge težke narodno gospodarske posledice. Od zgradarine se plačuje namreč tudi banovinska doklada v višini 70%, dalje se pobirajo občinske doklade, ki znašajo navadno 100 do 200%. Jasno je, da so samouprave, ko so določevale doklade na zgradarino, računale z dejanskim zadnjeletnim donosom zgradarine in na podlagi tega donosa tudi določile odstotno višino svojih doklad. Če pa se zgradarina nakrat zviša štirikratno, potem se štirikratno povišajo tudi vse doklade na njo in ljudje morajo nakrat plačevati štirikrat višje samoupravne doklade, čeprav samouprave tega niti hotelo niso. Vsled tega avtomatičnega povišanja samoupravnih doklad se je zgradarina povečala v tej meri, da mora v mnogih primerih privedi do tega, da jo ljudje sploh ne bodo mogli plačati.

Davčna uprava je s svojo pretirano gorečnostjo, da zbere čim več davkov za državo, napravila težko napako, ker ni računala s končnim efektom, ki ga mora povzročiti tako silno povišanje zgradarine. Davčna uprava je pozabila, da bi upoštevala tudi samoupravne doklade in tako je zgradarino mesto štirikrat, dejansko povečala osemkratno in tudi več.

Zato nujno apeliramo na davčno upravo, da to svojo napako popravi, da ne zahteva od ljudi več, kakor morejo ti dati. Nujno apeliramo pa tudi na davčno upravo, da nikdar več ne prezre davčnih odborov, do katerih imajo ljudje zaupanje. Je že vse lepo in prav, če hoče davčna uprava zbrati čim več dohodkov državi, toda vsaka gorečnost ima svoje meje in prevelika gorečnost postaja navadno škodljiva.

Neobhodno je zato, da se razrez zgradarine podvrže temeljiti reviziji in prilagodi dejanski plačilni sili prebivalstva. Ne napenjajte loka preveč, ponavljamo znova!

Pregled drž. dohodkov in izdatkov

v prvem četrtletju proračunskega leta 1933/34

Finančno ministrtvo je objavilo podoben pregled državnih dohodkov in izdatkov za letošnje proračunsko leto. Iz tega pregleda posnemamo:

Po proračunu splošne uprave so se gibali državni izdatki v mesecu juniju tako-le:

	Po proračunu predvideno	izdano	v % izdano
	v milijonih Din		
Vrhovna državna uprava	12,6	13,1	103,95
pokojsnine in invalidnine	76,3	91,8	120,40
državni dolgovi	98,5	35,1	35,65
pravosodno ministrtvo	29,8	28,2	94,66
prosvetno	65,5	68,7	104,98
zunanje	10,0	12,0	119,71
notranje	45,9	43,7	95,32
finančno	25,2	24,3	96,22
vojno in mornariško	166,6	88,5	53,10
gradbeno	13,7	8,1	59,35
železniško	12,7	2,8	18,83
poljedelsko	5,4	3,2	59,51
trgovinsko	3,7	3,8	102,27
socialna politika	12,6	9,5	75,07
telesna vzgoja	1,2	0,1	8,32
proračunski rez. krediti	2,0	0,3	15,44
skupaj	582,4	433,4	74,41

Državni dohodki v mesecu juniju pa so znašali:

	proračunano	doseženo	v %
	v milijonih Din		
Neposredni davki:			
splošni neposredni	113,3	78,3	69,16
posebni davki	31,0	36,5	117,53
zaostali davki	6,2	5,1	81,69
Posredni davki:			
trošarina	72,5	46,7	64,48
takse	102,5	54,2	52,91
carina	65,0	49,4	76,03
monopoli (višek dohod.)	138,8	122,8	91,77
razni drobni dohodki	13,3	5,1	38,28
državno gospodarstvo (viški dohodkov):			
prosvetno ministrtvo	0,9	0,4	42,21
finančno	1,3	1,0	72,79
promet (žel. in pošte)	32,0	51,9	161,91
Drž. hip. banka	3,1	še neizkazano	
Gozdovi in rude	7,0	še neizkazano	
skupaj	582,4	451,7	77,55

Dohodki so torej zaostali za proračunom za 130,7 milijonov ali za 77,55%. Vendar pa so bili dohodki za 18,2 milijonov višji ko izdatki, pri čemer pa še niso upoštevani dohodki nekaterih državnih podjetij, ker se ti upoštevajo šele koncem leta.

Od prejetih dohodkov je bilo izročeno državni blagajni 402,9 milijona za kritje splošnih državnih izdatkov.

Pregled izdatkov in dohodkov v I. četrtletju leta 1933.

Izdatki državne uprave so znašali v aprilu do junija:

	po proračunu	izdano	v % izdano
	v milijonih Din		
Vrhovna državna uprava	37,8	40,6	107,20
pokojsnine in invalidnine	228,9	264,3	115,46
državni dolgovi	295,5	95,4	32,28
pravosodno ministrtvo	89,6	63,9	71,37
prosvetno	196,5	174,6	88,88
zunanje	30,2	22,3	73,96
notranje	137,7	125,2	90,91
finančno	75,8	63,5	83,89
vojno	500,0	243,0	48,59
gradbeno	41,1	15,2	37,00
prometno	38,1	5,9	15,54
poljedelsko	16,3	6,8	41,52
trgovinsko	11,3	8,7	76,84
socialna politika	38,0	22,8	60,10
telesna vzgoja	3,7	0,4	12,35
proračunski rez. krediti	6,2	0,5	9,09
Vsem	1.747,4	1.153,7	66,02

Prihranilo se je torej v prvem četrtletju tekočega proračunskega leta 593,7 milijonov dinarjev.

Dohodki v prvem četrtletju t. l. pa so znašali:

	Neposredni davki:	Posredni davki:	
splošni neposredni davki	340,0	262,0	77,08
posebni	93,2	106,0	113,67
zaostali	18,7	17,1	91,64
trošarina	217,5	124,2	57,14
takse	307,5	154,8	50,37
carine	195,0	147,1	75,45
monopoli (viški dohod.)	401,6	383,5	95,49
razni manjši dohodki	39,9	16,3	40,81

drž. podjetja (prebitki):	2,9	1,2	40,92
prosvetno ministrtvo	4,1	0,9	22,35
finančno	96,1	173,0	179,91
železnice in pošta	9,4	še neizkazano	
frg. ministrtvo	21,0	1,4	6,72
gozdovi in rudniki			
Vsem	1.747,4	1.388,0	79,43

Dohodki so torej zaostali za proračunanimi za 359,4 milijonov. Vendar so dohodki dejansko nekoliko večji, ker se nekateri dohodki (Belje, Topolovec, Drž. hip. banka) vračunajo šele koncem leta.

Dohodki pa presegajo izdatke za 234,3 milijonov dinarjev. Kljub temu pa se niso mogle plačati vse državne obveze, ker je bilo državnih blagajni izplačanih za 156 milijonov manj, kakor pa so znašali dohodki. Tako je ostalo koncem junija likvidiranih, a neplačanih računov za 46,1 milijonov dinarjev.

Proračun državnih podjetij

Vsi izdatki državnih podjetij so znašali v juniju 208,9, to je 72,70% od proračunanih. Prihranek znaša torej 78,4 milijonov.

Vsi dohodki drž. podjetij pa so znašali v juniju 260,2 milijona ali 78,40% proračunanih. Dohodki so torej zaostali za 71,7 milijonov.

V primeru z dejanskimi izdatki pa so bili dejanski dohodki drž. podjetij večji za 53,3 milijonov dinarjev.

V prvem četrtletju

pa so znašali vsi izdatki državnih podjetij 560,7 milijonov ali 53,44% proračunanih. Prihranek znaša torej 301,3 milijonov.

Dohodki drž. podjetij pa so znašali v tem času 735 milijonov ali 73,81%. Dohodki so torej bili za 260,8 milijonov manjši, kakor pa so bili proračunani. Dohodki državnih podjetij pa so bili v I. četrtletju večji ko izdatki za 174,2 milijona. Od tega presežka dohodkov pa so izročile drž. blagajni svoj višek le pošte v višini 23,1.

Neplačanih, a že likvidiranih računov je bilo koncem četrtletja za 72,9 milijonov in sicer pri železnici za 57,7, pri rečni plovbi za 0,3 in pri gozdarskem ministrtvu za 14,8 milijonov.

RAZSTAVA GOVEJE ŽIVINE MONTAFONSKE PASME

S tarnanjem o slabih časih ni nič pomagano, ako s pasivnostjo gledamo, kako naši domači pridelki postajajo od dne do dne manj vredni.

Glavna panoga kmetijstva v naši Dravski banovini je živinoreja! Edino to prinaša še danes vsakemu kmetu glavni dohod v hišo, vsled česar smatramo v narodno-gospodarskem oziru za potrebno, prirediti tudi letos v okviru Ljubljanskega velesejma in velike veterinarske razstave razstavo sivo-rjave govedi montafonske pasme.

Namen te razstave je rejce te pasme vzpodbuditi k intenzivnejšemu delu in široki javnosti predočiti naš domači material, ki kvalitativno glede oblike in mlečnosti ne zaostaja za najboljšo rejo inozemstva.

Ta reja je produkt skoro tridesetletne vzdržne, intenzivne in trudapolne vzgoje. Uprava Ljubljanskega velesejma je upoštevajoč težnje, ki nas vodijo, dala radevolje prostor za prilično 120 komadov živine na razpolago in s tem dokumentirala eminentno važnost te prireditve.

Vabijo se vsi rejci te živine, da razstavijo svoje prvovrstne živali dne 2. in 3. septembra t. l. v Ljubljani na velesejmu.

Prijave sprejema gosp. Franc Urbanc v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 1, do dne 20. avgusta t. l., ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

POTREBNA JE REVIZIJA CARINSKE TARIFE

Gospodarski krogi s področja veliko-bečkereške zbornice zahtevajo, da se revidira zakon o carinskih tarifih, ker so se od l. 1925., ko je bil ta zakon sprejet, razmere popolnoma spremenile. Takrat je bila konjunktura, danes pa je padla zunanja in notranja trgovina. Zlasti pa bi bilo treba spremeniti carinske postavke za predmete, ki se ne izdelujejo v državi, a je njih uvoz potreben.

OBČNI ZBORI

IX. redni občni zbor Jugoslovansko-češke tekstilne industrije v Kranju bo v torek dne 12. septembra ob pol 12. v družbenih prostorih v Kranju.

Po svetu

Avstrijsko-jugoslovanska trgovinska pogodba je bila v sredo podpisana na Dunaju.

Občinske volitve v Savski banovini bodo koncem septembra ali začetkom oktobra.

Kmetijski minister je podpisal ukaz o kolonizaciji 50 židovskih rodbin v okolici Bitolja.

Poštna unija med državami Male antante se bo ustanovila in se bodo po njej vse poštne tarife držav Male antante izenačile.

Pakt četvorice je po pisavi francoskih listov vsled Hitlerjeve agresivne politike le še mrtvo rojeno dete. Verjetno je, da Francija pakta štirih ne bo ratificirala.

Na podlagi pakta četvorice ni mogoče do-seči zblizanja med Francijo in Italijo, piše »Echo de Paris«.

Italija se ni pridružila demarši francoskega in angleškega veleposlanika samo zato, da prepreči ponizanje Nemčije, kakor sedaj pišejo italijanski listi.

Med Italijo in Avstrijo se vodijo pogajanja, da bi Avstrija dirigirala vso svojo zunanjo trgovino skozi Trst, ne pa več skozi Hamburg.

Komaj tri dni po demarši velesil in svoji svečani obljudbi je Nemčija v poostreni obliki ponovila svoje protiaavstrijske hujskarije po radiu.

Hitlerjevci so pričeli vpadati tudi v Švico in so nasilno odvedli nekega švicarskega carinskega stražnika. Švica bo vsled teh incidentov energično protestirala v Berlinu. Ni izključeno, da bo Društvo narodov razpravljalo o teh incidentih obenem s onimi na avstrijski meji.

Bivši kancelar Brüning je odsvetoval drž. tajniku Pacelliju sklenitev konkordata s Hitlerjem, ker da ne bo Hitlerjev režim dolgo trajal.

Avstrijski narodni socialisti so vlomili v stanovanje ministra Schumyja, da bi se polastili njegovih dokumentov.

Narodni socializem je socializem steriliziral in ostal je le nacionalizem. Zato je razvoj v Nemčiji tako nevaren za mir. Tako je označil Herriot položaj v Nemčiji.

Vse vodilne osebnosti berlinske radio-postaje so hitlerjevci aretirali in odvedli v koncentracijsko taborišče v Oranienburgu. Med njimi so tudi ustanovitelji nemške radio-postaje.

»Na begu ustreljen«, kakor se glasi lažniva fraza, s katero hitlerjevci poročajo skoraj vsak dan brez sodbe usmrčenih ljudi, je bil bivši žurnalist Fechenbach.

Po novi šolski reformi v Nemčiji se bodo na visoke šole sprejemali samo otroci režimu udanih starišev.

Balbo je nepričakovano odpovedal svoj pristanek v Marseillu, kjer so mu pripravljali svečan sprejem. Pariški listi pišejo da se s tem gotovo ne bodo zboljšali odnošaji z Italijo.

Belgijska vlada demantira vest, da bi se pogajala s sovjetskimi zastopniki zaradi priznanja sovjetske Rusije.

Obšodno stanje je proglasila vlada De Valere nad vso Irsko, ker se je bala, da pride vsled razpusta »modrih srajc«, kakor se imenujejo irski fašisti, do nemirov.

Popolno neodvisnost od Anglije hoče doseči De Valera in je v ta namen predložil irskemu parlamentu zakonski načrt, s katerim se odpravljajo vse pravice angleškega kralja.

Na Kubi je nastala revolucija, ker je diktator Machado z vedno večjim nasiljem uduševal vsak odpor proti njegovi politiki, ki je bila vsa v službi ameriških lastnikov sladkornih plantaž, ki so neusmiljeno izmozgavali kubansko prebivalstvo. Ko so množice demonstrirale proti Machado, je dal ta s strehe vladne palače streljati s strojnimi v množico. Nad 60 ljudi je bilo ubitih.

Amerika bo na Kubi najbrže intervenirala in ameriški poslanik Welles je že zahteval odstop Machade. Tudi v tej intervenciji je dokaz demokratične politike Roosevelta, ki se je obrnil od ameriških lastnikov sladkornih plantaž.

Pri volitvah v državi Kentucki v U. S. A. je prišlo do krvavih nemirov, tekom katerih je bilo 14 oseb ubitih.

Dohodki čsl. tobačnega monopola so znašali v letošnjem juliju 100 milijonov Kč, za 31 milijonov Kč manj ko v juliju lanskega leta.

Za predsednika čsl. kartelne komisije, ki bo tudi vrhovna instanca za vprašanje cen, je bil imenovan dr. Hotovec, bivši minister.

Denarstva

STANJE NARODNE BANKE

Po javnem izkazu Narodne banke z dne 8. avgusta so od 31. julija nastale te spremembe (vse številke v milijonih Din):

Devizna in zlata podloga se je povečala za 58 na 1.900,8 in sicer se je povečalo zlato za 0,027, valute za 0,067 in devize za 57.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se dvignile za 4,9 na 45,6, kovani srebrni in niklasi denar pa je padel za 22,7 na 252,1.

Tudi v preteklem tednu so se zmanjšala posojila, in sicer za 16,8 na 2.235. Eskontna so padla za 16,6 na 1.918,1, lombardna pa za 0,2 na 316,9.

Prejšnji predjudni državi so se dvignili za 0,26 na 1,816, račun nepremičnin za 0,25 na 1,58,1, razne aktivne pa za 1,78 na 120,15.

Obtoko bankovev se je zmanjšal za 1,09 na 4,304, **obveze na pokaz** pa so se povečale za 11,5 na 1.048,8.

Tudi **obveze z rokom** so se povečale in sicer za 2,5 na 1,315, razne pasive pa so se zmanjšale za 39,5 na 271,1.

Skupno zlato in devizno kritje se je dvignilo od 35,46% na 35,50%, samo zlato je padlo od 33,63% na 33,57%.

Obrestna mera je ostala neizpremenjena.

POSTNA HRANILNICA V JULIJU

Število vlagateljev je v juliju naraslo za 4904 na 242.381, vsota vloga pa za 13,23 na 500,83 milijonov Din. V čekovnem prometu je število čekovnih računov naraslo za 22.696. Promet po čekovnem računu je znašal že 5065,2 milijonov Din. Stanje vlog po čekovnem računu je znašalo že 901,7, stanje vlog pa doseglo koncem julija vsoto 1402,58 milijonov Din.

EMISIJA AVSTRIJSKEGA POSOJILA

Pogajanja za plasiranje lozanskega posojila Avstriji so bila v soboto zaključena. Dne 10. t. m. se izvrši emisija posojila. Pogoji so za posamezne tranše različni. Angleška tranša se bo razpisala po 3,75%, francoska se bo obrestovala pri emisijem tečaju 93 po 5,5%, italijanska pri tečaju 91 po 5%. Francoska in angleška tranša znašata po 100 milijonov zlatih šilingov, italijanska 30, češkoslovaška 4, belgijska 5 in nizozemska 3 milijone zlatih šilingov. Posojilo se bo porabilo v prvi vrsti za kritje kratkoročnih obvez Avstrije v tujini in sicer za vračilo kreditov Angleški banki v višini 100 milijonov in Banki za mednarodna plačila v Baslu v višini 90 milijonov šilingov. Iz tega posojila prejete valute se bodo nadalje uporabljale za transfer obresti in amortizacijske službe za posojilo Društva narodov.

Adria prašek je boljši

Vloge v **zsl. poštni hranilnici** so se v juliju povečale za 87 (lani za 81) milijonov Kč.

104 milijone zlatih dolarjev je bilo od začetka julija poslanih iz Newyorke iz zlatih depozitov tujih bank v Francijo. Zlata zaloga Francoske banke se je v juliju povečala za tri četrtine milijarde frankov. Večina tega zlata je bila kupljena od Anglije.

Beg kapitala iz države zavzema v Nemčiji vedno večji obseg in je zato devizni urad predpisal vsem bankam, da v tujem prometu ne izplačajo več ko 50 mark na potne registrske čeke. Ta odločba naj zmanjša iztihotapljenje deviz. Samo v trierskem okraju je bilo iztihotapljenih 600 tisoč mark.

Federal Reserve Bank v Newyorke je prejšnji teden poslala v Evropo zlata za 12,3 milijonov dolarjev. Od tega zlata je šlo 6,504.000 dolarjev na Češkoslovaško, ki je kupila to zlato že pred dvema leti.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo Trgovskega lista

Devizno tržišče.

Tendencja čvrsta.

V nasprotju s prometom pretečenega tedna je bilo devizno tržišče v tekočem tednu nekoliko živanejšje v privatnem blagu, kakor tudi v intervenciji ter je devizni promet dosegel iznos 1,722.551,39 dinarjev. Navedena vsota predstavlja v primeri v deviznim prometom v minulem tednu, ki je izkazoval Din 1,052.218,39, dvig za Din 670.333.—.

Narodna banka je stavila na razpolago deviznega blaga za skupno Din 200.000.—, od katere vsote odpade v prvi vrsti dinarjev 160.000 na devizo London, nadalje Din 28.000 na devizo Curih in končno Din 12.000 na devizo Amsterdam.

Privatna ponudba je pa omogočila dokaj večjo množino kupčij in sicer v devizi Curih za Din 201.000, v devizi Pariz za Din 65.000 v devizi London 49.000, v devizi Amsterdam za Din 10.000, v devizi Newyork za Din 8000 in v devizi Trst za Din 4000.

Kako se je gibal dnevni devizni promet, razvidimo iz naslednje tabele:

Dne 7. avgusta	Din 282.486,34	Din
Dne 8. avgusta	Din 491.211,17	Din
Dne 9. avgusta	Din 561.476,97	Dunaj
Dne 10. avgusta	Din 103.999,49	Curih
Dne 11. avgusta	Din 283.377,42	Din

Iz teh tabelarnih števil posnemamo, da je bil najmočnejši devizni promet na sredinem borznem sestanku in sicer v iznosu Din 561.476,97, najšibkejši pa na četrtkovem sestanku, ki je dosegel le vsoto dinarjev 103.999,49. Glede posameznih sestankov so pa v tekočem tednu prevladovali zaključki v devizah Curih in London.

Najvišjo postavko deviznega prometa v tekočem tednu zavzema deviza Curih. V tej devizi zaključeni posli so dosegli iznos Din 229.000. Če vsporedimo izkazani promet v tej devizi s prometom, beleženim v prošlem tednu, vidimo, da je le-ta napredoval za vsoto Din 216.000.

Promet v inozemskih dinarjih je v tekočem tednu nekoliko močnejši. Skupno je ta promet dosegel vsoto Din 731.000. V primeri s prometom inozemskih dinarjev, doseženim v pretečenem tednu v iznosu Din 317.000, izkazuje v tekočem tednu vsoto Din 414.000 dviga.

V ostalih devizah se je gibal promet tako-le:

Deviza:	v min. tednu	v tek. tednu
	Din	Din
Amsterdam	12.000	22.000
Trst	—	4.000
Curih	13.000	229.000
London	52.000	209.000
Pariz	36.000	65.000
Bruselj	1.000	—
Newyork	58.000	8.000

V privatnem kliringu je bil v avstrijskih šil. dosežen skupni promet dinarjev 455.000.— napram minulemu tednu za Din 108.000 manje.

Nikake notice ne beležijo tudi v tekočem tednu boni grške Narodne banke, kar je pač značilno za slovenski trg, ki vendarle proizvaja produkte, ki se na grškem tržišču tudi iščejo.

Trgovanje z avstrijskimi šilingi v privatnem kliringu se je odvijalo po tečaju Din 8,80 na ponedeljkovem borznem sestanku, po tečaju Din 8,70 na torkovem borznem sestanku, po tečaju Din 8,65 na sredinem borznem sestanku in po tečaju Din 8,60 na petkovem borznem sestanku.

Ob splošnem pregledu službene tečajnice moremo ugotoviti, da so se tekom preteklega tedna učvrstile te devize:

Deviza Bruselj se je dvignila za 0,27 poenov.

Deviza London se je dvignila za 0,23 poenov.

Deviza Newyork se je dvignila za 11,11 poenov.

Deviza Trst se je dvignila za 0,11 poenov.

Nazadovale pa so devize:

Deviza Amsterdam za 0,55 poenov.

Deviza Berlin za 1,11 poenov.

Deviza Pariz za 0,08 poenov.

Deviza Praga za 0,06 poenov.

Nespremenjen je ostal tečaj Curiha, ki je beležil stalno 1108,35—1113,85.

Nebeleženi sta ostali devizi Budimpešta in Dunaj, v ostalih devizah paotic ni bilo.

	Dne 7. avgusta	Dne 11. avgusta		Dne 7. avgusta	Dne 11. avgusta
	najnižji	najvišji		najnižji	najvišji
	Din	Din		Din	Din
Amsterdam	2313,18	2324,54	2312,63	2323,99	
Berlin	1364,58	1375,38	1363,47	1374,27	
Bruselj	799,41	803,35	799,68	803,62	
Curih	1108,35	1113,85	1108,35	1113,85	
London	189,19	190,79	189,42	191,02	
Newyork	4186,05	4214,31	4197,16	4225,42	
Pariz	224,43	225,55	224,35	225,47	
Praga	169,73	170,59	169,67	170,53	
Trst	300,46	302,86	300,57	302,97	
Avstr. šil.					
v priv. kliringu	8,80	8,80	8,60	8,60	

Efektno tržišče.

Tendencja čvrsta.

Kakor nam kaže službena tečajnica, so beležili v minulem tednu ponovno pretežno državni vrednostni papirji, efekti denarnih zavodov so še vedno brez notic, v industrijskih pa je zaznamovati notico in zaključek v Kranjski industrijski družbi po tečaju Din 300.—.

Pregled beleženih tečajev nam kaže čvrsto tendenco v 7% investicijskem posojilu, 21/2% Vojni škodi, 6% begluških obveznicah ter v 7% in 8% Blairovem posojilu.

V 6% obveznicah za fin. likv. begl. posestev ter za 4% obveznice za fin. likv. agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini je bilo v pretečenem tednu zanimanje nekoliko večje.

7% inv. posojilo je na prvem borznem sestanku beležilo notico denar 48, blago 52, zatem izmenjaje notico za Din 48.—, 50.—, 49.— ter na zadnjem sestanku beležilo Din 50.— za denar.

7% Blairovo posojilo je skozi čvrsto s pol poenskim ošibljenjem na sredinem sestanku, sicer pa je notica Din 33,50 za denar stalna.

8% Blairovo posojilo je stalno celi teden in notica Din 35.— za denar je vsekakor nespremenjena.

Vojna škoda notira ob začetku tedna Din 225.— za denar, na sredo celo dinarjev 227.— za denar, a zaključki s tečajem Din 226.— za denar.

7% Seligmanove obveznice beležijo v ponedeljek Din 46.— za denar, a Din 49.— za blago. V torek je notica za denar Din 47.—, za blago Din 50.—, a na petek Din 47.— za denar.

4% obveznice za fin. likv. agrar. odn. v Bosni in Hercegovini se pojavijo s pričetnim tečajem Din 27.— za denar, a končnim tečajem Din 26.— istotako za blago.

6% obveznice za fin. likv. pošk. begl. posestev v Bosni in Hercegovini beležijo skozi celi teden Din 35,50 za denar z edino izjemo malenkostno učvršeno notico Din 36.— za denar na sredinem sestanku.

Kakor že uvodoma omenjeno, beleži tečajnica tekočega tedna zaključek v Kranjski ind. družbi po tečaju Din 300.— dne 8. avgusta.

Lesno tržišče.

Tendencja še vedno mlačna.

Pozna letna sezona je najslabši čas za lesno trgovino. Že v pretečenih letih je

Vsled praznika izide prihodnja številka »Trgovskega lista« šele v četrtek, dne 17. t. m.

lesna kupčija v poletnih mesecih počivala, sedaj pa vlada pri nas skoroda popolno mrtvilo.

Iz Amerike je v dogah obilno naročil in Slavonija je v izdelovanju dog popolnoma zaposlena. Kar se tiče kvalitete in sposobnosti našega hrasta za izdelavo dog sicer ta naš hrast ne dosega slavonske hraščine, vendar pa bi se iz našega doljenjskega hrasta dale tudi izdelovali doge. Za produkcijo dog pa je v prvi vrsti potrebno, da so delavci v tem poslu popolnoma izurjeni, ker je le v tem primeru produkcija te vrste rentabilna. Kupčija z drvmi sedaj popolnoma miruje. Pač pa se pojavljajo informativna povpraševanja za drva za jesensko in zimsko dobavo. V ogliju je situacija slej ko prej neizpremenjena.

Borzno razsodišče.

Gg. člani in interesente vsih gospodarskih krogov opozarjamo, da prenehajo sodne počitnice z dne 15. t. m. in se od 16. avgusta t. l. naprej vršijo ponovno redne ustne razprave.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snai obleke, klobuke itd. Škrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Seleburova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Mednarodni borzni indeks

Počitniško razpoloženje je vladalo na velikih mednarodnih borzah tudi še v preteklem tednu. Tečajni papirjev so skoraj na vseh borzah nekoliko oslabele, kakor kažejo spodnje številke:

Koncem 1927	15. 7.	22. 7.	29. 7.	5. 8.
= 100%		1933		
London	70,1	67,0	69,1	68,6
Pariz	68,2	67,2	66,2	66,7
Berlin	30,5	30,9	30,8	30,4
Bruselj	34,7	34,3	33,2	33,3
Amsterdam	35,7	35,4	34,7	34,7
Stockholm	12,0	11,6	11,5	11,3
Curih	47,9	47,9	47,6	47,5
Dunaj	35,0	34,1	33,9	32,6
Praga	56,2	57,2	55,4	56,0
Newyork	65,3	53,2	57,4	56,1

Mednarodni borzni indeks je v preteklem tednu nazadoval za približno ¼ odstotka na 43,7%.

PRODAJA SLADKORJA V PRAHU

Po svoječasni odredbi finančnega ministrstva sme biti od 1. julija t. l. dalje v prometu sladkor v prahu samo v vrečkah od 1 do 5 kg, opremljenih s predpisanimi trošarinskimi plombami. Na intervencijo Zbornice za TOI v Ljubljani je finančno ministrstvo z razpisom z dne 22. julija 1933, št. 63.706/III, pojasnilo, da se ta odredba nanaša samo na nabavo tega sladkorja od strani trgovcev. Ti morajo sladkor v prahu nabavljati od sladkornih tvornic v navedenih vrečkah, dočim pa smejo v nadrobni prodaji prodajati sladkor v prahu konzumentom tudi v količinah izpod enega kilograma.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 9. avgusta objavlja med drugim: Pravilnik o opravljanju izpita za posluževalce parnih motorjev in kotlovskih naprav — Izpremembe v odločbi o središčih za občinski pregled meril — Pravilnik za banovinsko preizkuševališče za tekstilno industrijo pri tekstilni šoli v Kranju — Objave o pobiranju občinskih trošarin — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Žitni silosi

»Narodno blagostanje« piše:

V Italiji je volirala vlada večje kredite za zgraditev novih silosov, ki bodo služili vskladiščenju žita. Po dolgih razpravah o žitnem trgu se je prišlo do prepričanja, da je graditev silosov najboljši način za ohranjanje žitnih cen in za zavarovanje žitnega trga pred pretreslaji, zlasti nekaj mesecev po žetvi. Po tej poti je šla tudi Turčija, ki je sklenila z neko nemško tvrdko pogodbo o zgraditvi dveh silosov, pozneje pa bi se zgradili še novi.

Ze nekoliko let je, odkar je bil pri nas izdan zakon o zgraditvi žitnih skladišč. Zakon je pooblastil zemljoradničke zadruge, da zgrade silose. Toda do danes je ostal ta zakon mrtva črka na papirju. To je popolnoma razumljivo, ker naše zadruštvo ne razpolaga s tem denarjem, da bi moglo uspešno dovršiti ta posel. Vprašanja silosov ni mogoče rešiti z zakoni, temveč le z denarjem. Kolikor je nam znano, se povsod po svetu grade silosi z javnim denarjem. Iz javnih sredstev se grade tudi sedaj silosi v Turčiji in Italiji. Samo tako se more do njih priti zlasti v agrarni državi.

Povdarili smo že v nekem članku, da je pomanjkanje silosov ali elevatorjev najbolj žalostno poglavje naše agrarne politike. Čeprav smo agrarna država in čeprav so bila pri nas investicijska dela znatna, celo sedaj v dobi krize, vendar ni bilo za tako nujno potrebo našega kmetijstva pravega razumevanja. Namesto, da bi te potrebe zadovoljila, s čimer bi bilo rešeno zelo važno vprašanje financiranja žetve, je naša agrarna politika blodila naokoli in predlagala v raznih dobah različne preorientacije, včasih, da se naj orientira naše kmetijstvo bolj na živinorejo, drugič, da bolj na sadjarstvo in potem je zopet priganjala k gojitvi industrijskih rastlin. Mislimo, da bi bilo mnogo bolj potrebno, če bi se naša agrarna politika sama že enkrat preorientirala.

se nazorno z diagrami opisuje naša zunanja trgovina po skupinah proizvodov, a tudi po državah, s katerimi smo v trgovinskih zvezah. V letošnjem poročilu je tudi obdelan izvoz iz tujih držav.

Glede gibanja naše zunanje trgovine po raznih državah je Zavod zbral vse razpoložljive podatke, ki morejo praktično služiti našim izvoznikom. Tako je v letošnjem poročilu podano stanje v posameznih državah z ozirom na ta vprašanja:

1. Vprašanje zlate veljave bankovcev v posameznih državah. 2. Kratak pregled deviznih predpisov, ki obstoje v posameznih državah. 3. Glavne carinske spremembe, ki so jih izvedle posamezne države v preteklem letu in ki se nanašajo na naš izvoz. 4. Odredbe za kontrolo uvoza in izvoza, kakor veljajo v posameznih državah. 5. Stanje plačil javnih in zasebnih dolgov in odredbe, ki v posameznih državah urejajo to vprašanje. 6. Gibanje naše zunanje trgovine v odstotkih in tabelah.

Vse najvažnejše o naši zunanji in mednarodni trgovini je torej navedeno v tej knjigi, ki bo zato dobro služila vsem izvoznikom in vsem onim, ki se bavijo z gospodarskimi vprašanji. — 700 strani obsega joča knjiga velja vezana 100 dinarjev in se naroča pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu, Ratnički dom. Za poštnino je treba priložiti še 10 dinarjev.

Razno

»NAKUPOVANJE JE DANES EDINI DOBER POSEL«

Vrhovni nadzornik nad ameriškimi industrijami Johnson je v nekem svojem govoru v Clevelandu pozival ljudi, da pridno nakupujejo, ker je to danes edini dober posel. Povečane mezde bodo zmanjšale nakupno moč dolarja in cene se bodo vsled tega dvignile. Blago ima zato danes večjo vrednost ko denar. Najkasneje v dveh tednih bo vsak podjetnik v Ameriki član obnovitvenega društva, ker se ne bo mogel odtegniti svoji nacionalni dolžnosti. Izjemo bodo tvorili samo oni majhni podjetniki, od katerih ni mogoče zahtevati težkih žrtev. Ti bodo dobili modrega orla obnovitvenega društva v obliki ranjenega orla v znak, da še ne morejo sodelovati v velikem obnovitvenem delu. Veliki podjetniki morajo prednjačiti pri obnovitvenem delu, ker bodo sicer oni prvi, ki bodo propadli, če se obnovitveni načrt ne posreči.

NESREČE IN POŽARI

Danski parnik »Cimbrija« se je potopil. — Več hektarjev gozda je pogorelo v pokrajini Belmont v Franciji. — V Seville je umrlo šest ljudi za solnčarico. — Nedaleč italijanske luke Bari se je potopil naš parnik »Trečič«, ki je imel 2275 registrskih ton. Vsa posadka je rešena. — Tri češkoslovaška letala so se ponesrečila. Dva pilota in en mehanik sta bila ubita. — Pri zadnjem tajfunu na Koreji je bilo ubitih 414 oseb. — Francoski parnik »Forline«, ki ima 7000 ton, je na Rdečem morju zajel požar. — To je površna bilanca samo enega

dne, kakor je zabeležena v listih, pri čemer pa avtomobilske nesreče, zločinska krcnika, nesreče pri kopanju in čisto politične zadeve sploh niso upoštevane.

*

Za upravitelja podružnice Praštedione v Ljubljani je imenovan dr. Gjuro Vrbančič, dosedanji upravitelj Mihovil Perko- vič pa gre nazaj k centrali v Zagreb.

Ljubljanska mestna hranilnica je prodala Pollakovo tvornico za usnje družbi »Indus« za 6.352.020 Din.

Delavske mezde v litijski predilnici so se vsled intervencije inšpekcije dela znižale le za 7-5% mesto nameravanih 12%. Podjetje je pristalo na sklenitev kolektivne pogodbe z delavci.

Kartel za juto se bo na zahtevo tvornice v Karlovcu razšel, ker so nekatere vkar- telirane tvornice kršile kartelna določila. V velikem lesnem podjetju Feltrinelli v Sjetini pri Sarajevu se je zopet pričelo delo in bo s tem dobilo delo 1000 delav- cev.

Nova tvornica za kvas v Mengšu, ki je last župana Hama, je že začela obratovati. Tvornica je vzorno urejena. Tvornica je iz- ven kartela.

Irzna poročila

XII. POROČILO HMELJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO O STANJU HMELJSKIH NASADOV

Zalec v Sav. dolini, dne 10. 8. 1933.

Pri najlepšem vremenu napreduje oku- bulenje obilega cvetja prav lepo. Seveda bi mirne in zmerne padavine koristile ne le hmeljskim nasadom, nego tudi vsem drugim kulturnim rastlinam.

Dne 6. t. m. se vršečo obče zborovanje hmeljarjev je določilo mezdo za hmeljsko obiranje, ni pa bilo še mogoče določiti dneva, ko se bo pričelo obče obiranje hmelja. Najhitreje bo to okoli 18. t. m.

Dejstvo, da je že došlo nekaj tujih na-

kupovalcev, kaže, da je zanimanje za našo novo blago precej veliko.

MARIBORSKI ŽIVINSKI SEJEM

Na sejmu z dne 8. t. m. je bilo prigra- nih: 15 konj, 17 bikov, 196 volov, 305 krav in 12 telet, skupaj 546 glav. Od teh je bilo prodanih 315 glav, med njimi 12 za izvoz v Italijo. Cene za kg žive teže so bile te: vol- debeli 3-75 do 4, poldebeli 2-50 do 3-50, vol- li za rejo 3 do 3-50, biki za klanje 3 do 4, krave za klanje debele 2-70 do 4, plemen- ske 1-75 do 2-50, klobasarice 1-50 do 2-50, molznice in breje krave 3 do 3-50, mlade živina 3 do 4, teleta 4 do 5-50. Cene mesa so bile te: volovsko meso 8 do 12, meso bikov krav in telic 5 do 7, telečje meso I. vrste 10 do 14, II. vrste 6 do 8 in sveže svinjina 10 do 16 Din.

VINOGRADI V SREMU SLABO KAZEJO

Vsled dolgotrajnega dežja bo v Sremu letošnja trgatega za polovico slabjša od lanske. Vsled tega so že začele rasti cene vinu. Boljša vina se prodajajo po 450 do 500 Din za hl, slabjša pa po 300 do 400. Gostilničarji so povišali ceno vinu od 7 do 7 na 8 do 10 Din za liter.

ZAGREBSKI TEDENSKI SEJEM

Dogon živine je bil na zadnjem sejmu nekoliko boljši ko prejšnji teden. Cene ostale v glavnem neizpremenjene, le cena pitanim svinjam je padla za pol dinarja pri kili. Dogon: 28 bikov, 410 krav, 70 junic, 138 volov, 39 juncev, 156 telet, 347 konj in žrebet, 1 koza, 480 svinj in 83 pujskov. Cene: biki po 3 do 3-50, krave za mesarje po 2-75 do 3, krave klobasarice 2-25 do 2-40, junice za klanje po 3-25 do 3-50, voli I. vrste po 4-50, pitane svinje po 7-75 do 8, nepitane po 7 do 7-25, konji za klanje po 1 do 1-50, teleta po 4 do 5-50 Din za kg žive teže, pujski po 90 do 160 Din kos, konji po 3000 do 6000 Din par, žrebeta po 1000 do 1500 kos, zaklane sremse svinje po 10-50 do 11, zaklane teleta po 8 do 9 Din kg. Detelja po 45 do 50, otava po 50 do 55, seno po 40, slama za krmo po 35, slama za steljo po 30 Din za 100 kg.

KLIFEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Zunanja trgovina

Letno poročilo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine za leto 1932.

Kakor lani, tako je izdal tudi letos Za- vod za pospeševanje zunanje trgovine ob- širno letno poročilo o zunanji trgovini v preteklem letu. Po opisu splošnega stanja mednarodne in naše zunanje trgovine v preteklem letu, v katerem poglavju je iz- črpnno podana naša trgovinska in devizna politika, ko tudi vse trgovinske pogodbe, ki jih je sklenila v tem letu naša država,

»BUDDHA«

„BUDDHA“

čajne mešanice so najboljše

TEA IMPORT, LJUBLJANA

Telefon 26-26

Večna pot 15

Telefon 26-26

JESENSKI LIPSKI SEJEM 1933

Začetek dne 27. avgusta

Vsa pojasnila daje:

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA

Dvořakova ulica 3/II. — Telefon 27-62

ali

ZVANIČNI BIRO LAJPCIŠKOG SAJMA
Beograd, Knez Mihajlova 33

Brzjavni: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina koloni-
jalne robe.

Velepražarna kave.

Mlini za dišave.

Čočna postrežba.

Ljubljana

Dunajska cesta 33

Ustanovljeno leta 1840

Zaloga šprita,

raznega žganja in

konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago.

Trgovci in industrijci!

Trgovski

list

se priporoča za

inseriranje!

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 — MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.